

Hranice so Západom boli chránené opevneniami Železnej opony

80. ROKY

Režim násilne rozohnal veriacich počas Sviečkovej manifestácie za ľudské práva a slobody

Komunistická strana Československa a jej odnož Komunistická strana Slovenska sú zodpovedné za spôsob vlády v našej krajine v rokoch 1948-1989, a to najmä za cieľavedomé ničenie tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, za úmyselné porušovanie ľudských práv a slobôd, za justičné zločiny vykonané v politických procesoch, za teror vykonávaný proti nositeľom iných názorov, než aké zodpovedali učeniu marxizmu-leninizmu, za devastáciu hospodárstva, za zničenie tradičných princípov vlastníckeho práva, za zneužívanie výchovy, vzdelávania, vedy a kultúry na politické a ideologické účely.

Zákon NR SR č. 125/1996 z 27. marca 1996 o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému

Ošial' komunizmu charakterizoval najmä 50. roky. Bezohľadnosť a bezcitnosť moci vytvárali dusnú atmosféru strachu. Dotieravá propaganda a lacná demagógia narúšali a deformovali tradičné hodnoty. Neúprosná sila nastupujúcej politickej moci lámala charaktery. Ľudské vzťahy naplnila nedôvera a udavačstvo. A predsa sa ľudia postavili na odpor a do zápasu za vieru, pravdu a spravodlivosť. Naplnili sa väznice, pracovné tábory, tábory odsúdených. Väzenská hantýrka ich jednoducho a výstižne nazvala "mukli" - mužovia určení k likvidácii. Padali prvé obeť pod rukami katov či smrtiacimi guľkami pohraničnej stráže. Tisíce ľudí vyhánal režim z vlastných domovov. Kde sa tu brala sila na odpor?

Štefan Paulíny, politický väzeň

obvinených, cez tvrdšie **obmedzovanie osobnej slobody**, vysídľovanie nepohodlných z trvalého bydliska, až po **vrcholné formy - väzenie bez súdov alebo na základe politických procesov, zaraďovanie do táborov nútených prác, brancov do pomocných technických praparov, až po nevinné obeť politických procesov** potrestané dlhoročným väzením v hrozných podmienkach Leopoldova či českých väznic, **až po postih najvyšší - popravu**. Hoci sa režim v priebehu 60. rokov zmiernil, naďalej zotrval na prenasledovaní svojich potenciálnych oponentov a zastrasovaní más obyvateľstva.

REŽIM V ROKOCH 1968 - 1989

Okupácia Československa v **auguste 1968** zastavila proces "socializmu s ľudskou tvárou". Komunistický režim sa vrátil k zdôrazňovaniu a faktickému uplatňovaniu marxisticko-leninskej ideológie a vedúcej úlohy KSC v spoločnosti a deklaroval existenciu tzv. reálneho socializmu. **Zmenil však svoju mocenskú paradigmu**, ktorá sa prejavila v tom, že **namiesto priamej fyzickej násilnej perzekúcie ľudí nastúpilo spoločenské šikanovanie**, zastrasovania širokých vrstiev spoločnosti a adresné perzekúcie vybraných jednotlivcov. **Tieto metódy systematicky porušovali základné ľudské práva a náboženské slobody**. Škála perzekučných opatrení používaných normalizačným režimom voči svojim skutočným aj domnelým odporcom bola nesmierne široká: od zastrasovania (pohovory na pracovisku, vyhrážanie stratou zamestnania či postihmi rodinných príslušníkov) cez priamy postih (vyhodenie z práce,

znemožnenie deťom študovať, sledovanie a vypočúvanie Štátnou bezpečnosťou) až po väznenie a politické procesy. Až pád komunistického režimu v **novembri 1989** priniesol obyvateľom možnosť uplatňovať základné ľudské práva v praxi a každodennom živote.

Zločiny komunizmu na Slovensku v číslach

- v politických procesoch na Slovensku bolo za politické trestné činy odsúdených 71 168 osôb, z toho 51 zahynulo vo väzení
- 8 240 osôb prešlo v rokoch 1948 – 1953 tábormi nútených prác
- V priebehu Akcie B bolo na Slovensku podľa jedného z archívnych zdrojov násilne vyfahovaných 1 042 rodín z veľkých miest na vidiek

CHCEŠ VEDIĚT VIAC?

Odporúčané webstránky:
www.upn.gov.sk; www.enrs.eu

ZLOČINY KOMUNIZMU NA SLOVENSKU

Jednou z hlavných charakteristík panovania komunistických režimov v 20. storočí po celom svete bola **skutočnosť, že v masovom meradle porušovali nielen ľudské práva a náboženské slobody, ale aj svoje vlastné zákony**. Výnimkou nebolo ani Slovensko, kde komunistický režim vládol v rokoch 1948 – 1989. Výsledkom boli tisíce nevinných ľudí, ktorí sa stali obeťami širokej škály zločinov, za ktoré bol režim zodpovedný.

40. ROKY

Február 1948
- komunistický
puč

50. ROKY

Násilná kolektivizácia spôsobila rozvrátenie tradičných štruktúr na dedinách

60. ROKY

Tajný biskup Ján Chryzostom Korec po uväznení

Plán tábora nútených prác v Novákoch

Justičný palác bol miestom vyšetrovacej väzby aj viacerých politických procesov

Obetami politických procesov sa stali tisíce nevinných občanov

Okupácia vojskami Varšavskej zmluvy si vyžiadala 37 mŕtvych

Dlhoročný predstaviteľ Komunistickej strany Československa, Klement Gottwald, ešte v dvadsiatych rokoch minulého storočia vyhlásil: "Komunisti sa do Moskvy chodia učiť ako buržoázii vykrútiť krk." Dal tak najavo, že podobne ako v Sovietskom zväze, aj komunisti v Československu považujú násilie za bežný prostriedok svojej politiky.

V čase druhej svetovej vojny sa aj komunisti zapojili do odboja proti fašizmu. Podieľali sa na príprave Slovenského národného povstania a spolu so slovenskou armádou v ňom aktívne bojovali proti nemeckej okupácii. Demokratické krídlo povstania malo za cieľ obnovu Československej republiky. Komunisti v povstaní videli príležitosť aby sa po skončení vojny chopili moci. Podporovali ich v tom sovietski agenti infiltrovaní do väčšiny partizánskych skupín.

Na Slovensku spáchali komunisti v rokoch 1945 – 1948 na ceste k absolútnemu monopolu moci celý rad zločinov, ktoré **do spoločnosti vnášali nezákonnosť**: narušenie tradičných vlastníckych štruktúr, často neprimeraná forma a rozsah retribučného súdництва, bolševizácia armády a bezpečnostných zložiek, pomocou ktorých neskôr komunisti prenasledovali a mučili svojich politických protivníkov, až po **zakladanie pracovných táborov** pre politicky nepohodlných a násilnosti páchané pri výmene a odsune neslovenského obyvateľstva.

KOMUNISTICKÝ REŽIM V ROKOCH 1948 - 1968

Štátny prevrat vo februári 1948 bol míľnikom režimu, v dôs-

ledku ktorého získali komunisti do svojich rúk totálnu moc. **Roky 1948 – 1953 boli obdobím najhoršieho teroru voči skutočným a domnelým odporcom režimu.** Na svojej ceste za mocou komunisti využívali násilie a nezákonnosť. Podľa sovietskeho vzoru označili za nepriateľov všetkých, ktorí sa nehlásili k ich ideológii. V súdnych procesoch odsúdili na dlhoročné tresty aj mnohých účastníkov SNP, ktorí proti nacistom bojovali v demokratickom krídle povstalcov.

Brutalita komunistickej moci sa prejavila aj v politických procesoch s vlastnými členmi. V zápasoch o absolútnu moc postavili pred zmanipulované súdy aj svojich vrcholných predstaviteľov. Takto odsúdili na trest smrti napríklad popredného komunistickeho funkcionára Vladimíra Clementisa. Jeden z komunistických vodcov v SNP, Gustáv Husák, bol odsúdený na doživotie. **Najväčším nepriateľom** komunistov na religióznom Slovensku **bola katolícka cirkev**, do boja proti ktorej sa režim pustil tými najostrejšími prostriedkami: odsúdením biskupov a vyššej cirkevnej hierarchie, priamou likvidáciou rehoľníkov, uväznením stoviek kňazov, podriadením cirkvi sériou tzv. cirkevných zákonov a systematickou spoločenskou diskrimináciou angažovaných veriacich.

Život slovenskej dediny negatívne poznačila násilná kolektivizácia poľnohospodárstva, likvidujúca tradičné dedinské štruktúry. Roľníci sa veľmi ťažko zriekali pôdy, ktorú považovali za dedičstvo otcov a ktorú museli odovzdať do Jednotných roľníckych družstiev. Tých, ktorí

to odmietli dobrovoľne, režim tvrdo prenasledoval a perzekvoval. Kde nepomohlo stanovenie nereálnych kontingentov, tam nastúpilo fyzické a psychické násilie. **Tisíce ľudí**, ktorí nepodpisali vstup do družstva, **boli odsudzovaní na dlhoročné väzenie**, odosielaní do pracovných táborov, vyhánaní z rodných obcí. K fyzickému sa pridala aj psychická nátlak: ich deti vyhadzovali zo škôl, alebo im znemožnili dostať sa na vysokú školu. Ruku v ruku s násilnou kolektivizáciou prišlo rovnakými metódami k likvidácii ekonomickej elity Slovenska – podnikateľom a veľkostatkárom boli zoštátnené súkromné podniky a hospodárstva, a v dôsledku znárodnenia prišlo k násilnému zániku drobných živnostníkov. Režim v 50. rokoch neustále hľadal a „nachádzal“ vnútorných nepriateľov, a postupne prišlo k veľkým čistkám medzi inteligenciou, ktoré sa týkali advokátov, úradníkov, pedagógov na školách všetkých stupňov a aj študentov. Mnohí boli násilne vysťahovaní v rámci **Akcie B** z veľkých miest (najmä z Bratislavy) na vidiek. Symptomatické pre zločiny komunistickeho režimu v 50. rokoch bolo, že mlyny násilia a teroru zomleli aj tých, ktorí ich pomáhali rozťáčať a na lavici obžalovaných sa ocitli aj vysokí funkcionári komunistickej strany označovaní ako členovia rozličných „protištátnych skupín“.

Formy komunistických zločinov proti skutočným aj domnelým odporcom boli rôzne, zahŕňajúc najširšiu škálu všetkých možných a dostupných represii: ľahšie postihy, ako vylúčenie z verejného života, strata zamestnania, pokuty za neplnenie kontingentov u roľníkov, zákaz štúdia detí